

Datum vergadering : 3 juni 2021

Agendapunt :

Zaaknummer : 2020-076648

Programma : Organiseren

Portefeuillehouder : H. Bouma

Commissie : Organiseren

Onderwerp : Kapitaalvraag Stedin

Bijlage : de brief van Stedin met het voorstel voor uitgifte van de preferente aandelen,
de aanbiedingsbrief van de aandeelhouderscommissie (AHC),
de presentatie van Stedin met het voorstel in beknopte vorm.

Korte inhoud

Stedin heeft een verbetering van het eigen vermogen nodig, zodat deze netwerkbeheerder investeringen kan doen in de energietransitie. Via dit voorstel wordt een keuze voorgelegd of Uithoorn financieel wil bijdragen.

Aan de Raad.

Overwegingen

Als netbeheerder heeft Stedin Groep de wettelijke en maatschappelijke taak om het energienet in de regio veilig en betrouwbaar te houden. Ruim 2,2 miljoen klanten rekenen 24/7 op Stedin. Daarbij heeft Stedin tot taak om de komende jaren het energienet aan te passen op de toekomst. Al in 2030 komt 70 procent van alle elektriciteit uit hernieuwbare bronnen. Dat gebeurt met windturbines op zee, op land en met zonnepanelen op daken en in zonneparken. Tegelijk groeit de vraag naar elektriciteit. Auto's worden elektrisch en de industrie vervangt olie en gas door schone stroom. Gebouwen gaan van het aardgas af en hebben meer stroom nodig voor verwarmen en koken. De energietransitie vraagt om grote aanpassingen aan het energiesysteem.

Om dit mogelijk te maken investeert Stedin tot 2030 € 7 miljard in het netwerk. Daarmee is Stedin voor de gemeente een belangrijke partner om de energietransitie mogelijk te maken. Om een goede toegang te behouden tot de kapitaalmarkt is een versterking van het eigen vermogen van Stedin noodzakelijk. Dit is ook onderzocht door de aandeelhouderscommissie (AHC), die dit ook onderschrijft. Met het oog op de noodzakelijke versterking van het eigen vermogen heeft Stedin de aandeelhouders gevraagd om een kapitaalstorting van € 200 miljoen. Hiervoor ontvangen deelnemende aandeelhouders preferente aandelen met een vast rendement. De kapitaalstorting gaat alleen door als minimaal voor € 180 miljoen wordt ingeschreven.

Bij een kapitaalstorting krijgen aandeelhouders meer zeggenschap over Stedin door een aanpassing van de governance. Daardoor hebben de gemeenten als eigenaar meer invloed op de koers van Stedin. Beide onderwerpen (kapitaalstorting en governance) staan op de AvA van Stedin op 25 juni op de agenda. Dit is een gezamenlijk traject geweest van Stedin en de aandeelhouderscommissie (AHC). Naast de rol van partner in de energietransitie heeft Uithoorn ook een verantwoordelijkheid aandeelhouder/eigenaar van Stedin. Via dit voorstel wordt een keuze voorgelegd of Uithoorn als aandeelhouder wil deelnemen aan de kapitaalstorting in ons bedrijf. Dit aandeelhouderschap past binnen het beleid van de gemeente omdat hier sprake is van maatschappelijke activiteiten en de aandelen van Stedin alleen in het bezit mogen zijn van overheden.

Alternatieven

Stedin heeft een levergebied in 91 gemeenten en ongeveer 2,2 miljoen klanten. Stedin is in handen van 44 van deze 91 gemeenten. Stedin is de leverancier van gas in Uithoorn. Liander levert elektriciteit in Uithoorn. Voor netwerkbedrijven geldt dat de aandelen in handen moeten blijven van de overheid en niet verkocht mogen worden. De bestaande aandeelhouders wordt gevraagd kapitaal te verstrekken op basis van het bestaande aandelenkapitaal.

Er zijn redenen om niet (maximaal) deel te nemen. Na deze eerste tranche wordt binnen 2 jaar een mogelijk volgende kapitaalvraag van Stedin verwacht van circa € 500 miljoen. Hiervoor wordt ook gekeken naar eventuele nieuwe aandeelhouders. Als dat niet lukt, dan komt mogelijk opnieuw een vraag naar Uithoorn van (naar rato) € 3,35 miljoen. Ook speelt mee dat Stedin niet de enige netbeheerder is in Uithoorn.

Financiële overwegingen

Uithoorn bezit 33.342 gewone aandelen (= 0,67% van het totaal). Aandeelhouders mogen tot maximaal 2x het huidige percentage aandelenbezit inschrijven op de preferente aandelen. De uitgifteprijs van 1 aandeel bedraagt € 480,69. Dit is hoger dan de zogenoemde nominale waarde. Dit is het bedrag waarvoor Stedin de aandelen oorspronkelijk heeft uitgegeven (€ 100,00) en in de statuten staat vermeld. Om € 200 miljoen kapitaal te verkrijgen geeft Stedin maximaal 416.068 aandelen van € 480,69 uit.

Voor Uithoorn is het bedrag op basis van 0,67% van € 200 miljoen is € 1.341.606 (2.971 preferente aandelen). Het maximale inschrijfbedrag voor Uithoorn is € 2.682.250. (5.580 preferente aandelen)

De investering, via cumulatief preferente aandelen, levert gemeenten een vast dividendrendement van 3% per jaar over het gestorte kapitaal op. Over vijf jaar is een herijkmoment van dit percentage, waarbij het afhankelijk van markttrentes hoger of lager kan worden met een ondergrens van 1%. De cumulatief preferente aandelen bieden daarmee redelijk zekere inkomsten, in tegenstelling tot de gewone aandelen. Stedin verwacht namelijk dat het gewone dividend de komende paar jaar aanzienlijk lager zal zijn dan voorheen. Pas nadat de extra investeringen zijn gedaan kunnen deze gaan renderen en kan de gemeente weer een normaal dividend verwachten.

De aankoop van cumulatief preferente aandelen is een vermogens- en financieringsvraagstuk (belegging van middelen). Dit verdringt dus geen uitgaven. Het is wel een risicoafweging. De AHC heeft hier uitgebreid onderzoek naar gedaan (hoofdstuk 7 AHC advies), en concludeert dat de aan de investering verbonden risico's verantwoord zijn.

Risico's en de beheersmaatregelen zijn onder meer:

- Waardevermindering aandelen; de AHC heeft de prognoses van Stedin gevalideerd. Daarnaast wordt dit risico deels beperkt door de regulering;
- Dividendrisico; om die reden is gekozen voor *preferente* aandelen, met een zeker dividend en een periodieke herijking;
- Kapitaallasten van onze financiering; elke 5 jaar wordt het rendement herzien op basis van de dan geldende marktrente verhoogd met 1%;
- Overkapitalisatie van Stedin; er zijn afspraken met Stedin wanneer er bij overkapitalisatie aan de aandeelhouders wordt uitgekeerd.

Uithoorn had eind 2020 bijna € 30 miljoen aan liquide middelen uitstaan tegen 0% bij het Rijk. Dit biedt ruimte om deel te nemen aan de kapitaalinjectie aan Stedin. Het netwerkbedrijf is per definitie een publieke taak; de aandelen moeten in bezit blijven van de overheid. Dit betekent dat het treasurystatuut aankoop van preferente de aandelen Stedin toestaat nadat de raad heeft ingestemd.

De gemeente heeft meerdere opties bij de aanvraag van Stedin:

1. Geen preferente aandelen kopen. In dit geval verwatert het aandelenbezit van Uithoorn. Bovendien krijgen preferente aandelen voorkeur op de dividenduitkering

2. Inschrijven voor een lager bedrag dan de gevraagde 0,67% bijdrage van € 1.341.606
3. Inschrijven naar rato van bezit op basis van de 0,67% bijdrage: 1.341.606;
4. Inschrijven voor een hoger bedrag tot maximaal € 2.682.250
5. Inschrijven voor het maximale bedrag van € 2.682.250

Argumenten om kapitaal ter beschikking te stellen laat zich in de volgende punten samenvatten:

- Stedin maakt voor gemeenten de energietransitie mogelijk door te investeren in verzwaring en verslimming van energienetten binnen haar verzorgingsgebied. Dit komt ten goede aan het energienetwerk, de realisatie van de gemeentelijke RES-ambities en aan de (lokale) werkgelegenheid en economische groei die er mee gepaard gaan.
- Het beleid van Stedin is erop gericht zich als partner van aandeelhouder de overheden op te stellen en gezamenlijk het maatschappelijke belang van betrouwbare en veilige energievoorziening voor de toekomst te waarborgen voor alle inwoners en bedrijven van het verzorgingsgebied.
- De inkomsten van Stedin zijn stabiel en gereguleerd op een redelijk rendementsniveau. Aandeelhouders ontvangen en aantrekkelijk voorspelbaar rendement van 3% en hebben een hoge mate van zekerheid dat een investering op termijn wordt terugverdiend vanwege het lage risicoprofiel van Stedin.
- Door de toenemende rol van energienetwerken in de energiehuishouding heeft steden en zeer solide groeiend businessmodel.
- Conclusie: een investering instelling is een bijdrage aan het maatschappelijke belang van de inwoners en bedrijven binnen gemeente in het verzorgingsgebied en een kans om Stedin als bestaande deelneming verder te laten ontwikkelen, toekomstbestendig te maken en te laten renderen.

Uithoorn staat de komende periode voor financiële uitdagingen waaronder grote investeringen en het sociaal domein. Het college meent dat Uithoorn als aandeelhouder toch ook de verantwoordelijkheid heeft om aan de kapitaalvraag van onze verbonden partij Stedin gehoor te geven. In het licht van bovengenoemde argumenten stelt het college voor om te kiezen voor optie 3, inschrijven naar rato voor een bedrag van € 1.341.606. Daarbij wordt wethouder Bouma gemachtigd om dit bedrag te verhogen tot maximaal € 2 miljoen, als dat nodig is om het minimale bedrag van € 180 miljoen te bereiken. Dat is 150% van het aan Uithoorn gevraagde bedrag.

Er zijn meerdere redenen om mogelijk voor een groter aandeel bij te dragen. Ten eerste geeft een hogere deelname recht op meer (preferent) dividend. Ook is het voor de aandeelhouders belangrijk dat het minimale bedrag gehaald wordt. Daarmee laten aandeelhouders zien dat zij hun steentje bijdragen aan de energietransitie. Tegelijk is de kapitaalinjectie goed voor de waarde van het bedrijf en daarmee voor het toekomstige dividend op de gewone aandelen.

Een belangrijk aandachtspunt is dat Uithoorn over voldoende liquide middelen beschikt en momenteel niet hoeft te lenen voor deze investering. Wel staan er omvangrijke investeringen op stapel, waardoor Uithoorn in de loop van de komende jaren wel opnieuw moet lenen.

Communicatie

Beslistermijn

Uithoorn heeft een maximale termijn van 50 werkdagen om de besluiten te nemen. Deze termijn is afgesproken met de Aandeelhouderscommissie op basis van de input uit eerdere toelichtingsbijeenkomsten. De 50-dagen-termijn startte op 6 april 2021 en sluit op 18 juni 2021. Om de planning van de AvA op 25 juni te halen, dient in de raadsvergadering van 3 juni een besluit te worden genomen.

Toelichtingsbijeenkomsten

De AHC zal opnieuw een aantal besloten (digitale) toelichtingsbijeenkomsten organiseren voor raadsleden om het voorstel van Stedin, het AHC-advies en de bijbehorende documentatie toe te lichten. De toelichtingsbijeenkomsten zijn op **Dinsdag 11 mei** en op **Maandag 17 mei** van **17:00 – 19:00 uur**.

Raadsleden kunnen zich **aanmelden** bij de secretaris van de AHC voor een van de digitale toelichtingsbijeenkomst

(mailadres is bij de griffie bekend). Aanmeldingen voor de digitale bijeenkomsten voor raadsleden moeten uiterlijk 2 dagen voor aanvang van de desbetreffende informatiebijeenkomst zijn ontvangen.

Bekrachtiging geheimhouding

Het college heeft een groot aantal documenten ontvangen, waaronder drie vertrouwelijke documenten: een rapport van Stedin over de Langetermijnfinanciering en twee rapporten van de financieel adviseurs van Stedin en de AHC. Deze bevatten vertrouwelijke bedrijfsgegevens van Stedin waarop het college geheimhouding heeft opgelegd. Aan de raad wordt gevraagd deze geheimhouding te bekrachtigen. Het complete dossier inclusief bovengenoemde stukken en de juridische documenten is op aanvraag via de griffie beschikbaar. De informatie uit deze stukken is in brieven en een presentatie samengevat, die als bijlagen bij dit raadsvoorstel gaan.

Stedin heeft de drie vertrouwelijke documenten verstrekt onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat er geheimhouding opgelegd wordt die in de eerstvolgende vergadering van de raad overeenkomstig artikel 25 lid 3 Gemeentewet wordt bekrachtigd. Stedin en de AHC zijn ervan overtuigd dat de openbare stukken voldoende houvast bieden voor een zorgvuldig, openbaar politiek besluitvormingsproces.

Bedrijfs- en fabricagegegevens (artikel 10 lid 1 sub c Wob)

Onder bedrijfs- en fabricagegegevens wordt verstaan: al die gegevens waaruit wetenswaardigheden kunnen worden afgeleid over de technische of financiële bedrijfsvoering, het productieproces, de afzet van producten of de kring van afnemers of leveranciers. De gegevens moeten vertrouwelijk aan de gemeente zijn medegedeeld. In de 3 bijlagen staan dergelijke bedrijfs- of fabricagegegevens. Deze informatie is aan de gemeente vertrouwelijk overhandigd in het kader van de aandelenuitgifte door Stedin. Uit deze informatie kan worden afgeleid wat de financiële positie van Stedin is. Het hier bedoelde belang weegt zwaarder dan het belang van openbaarmaking. Om die reden is deze informatie geheim en niet openbaar.

Economische of financiële belangen (artikel 10 lid 2 sub b Wob) en onevenredige benadeling (artikel 10 lid 2 sub g Wob)

Op grond van artikel 10 lid 2 sub b en g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de economische of financiële belangen van de gemeente en/of sprake is van onevenredige benadeling. Bij het openbaar maken van de 3 bijlagen is het economisch en financiële belang van de gemeente in het geding. Zo kan door openbaarmaking van deze informatie de onderhandelingspositie van de gemeente onder druk komen te staan of Schaden. Openbaarmaking zou derden in staat kunnen stellen in toekomstige gevallen hun onderhandelingspositie op deze informatie af te stemmen. In verband hiermee zijn de 3 bijlagen geheim en niet openbaar.

Duurzaamheid

Het netwerk van Stedin is een essentiële schakel in de energietransitie. Daarnaast draagt deze investering bij aan duurzame inkomsten uit dividend.

Voorstel

Het college meent dat Uithoorn als aandeelhouder de verantwoordelijkheid heeft om aan de kapitaalvraag van Stedin gehoor te geven, mede in het licht van de energietransitie, en stelt voor om in te schrijven naar rato voor een bedrag van € 1.341.606. Daarbij wordt wethouder Bouma gemachtigd om dit bedrag te verhogen tot maximaal € 2 miljoen, als dat nodig is om het minimale bedrag van € 180 miljoen te bereiken. Dat is 150% van het aan Uithoorn gevraagde bedrag.

Voorgesteld wordt om

1. in te stemmen met de verkrijging voor maximaal € 2 miljoen van de nog uit te geven cumulatief preferente aandelen Stedin,

2. Op grond van artikel 25, tweede en derde lid van de Gemeentewet in samenhang met een belang zoals bedoeld in artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c, en het tweede lid, aanhef en onder b en g, van de Wet openbaarheid van bestuur, de door het college op (datum collegevergadering) opgelegde geheimhouding op de volgende stukken te bekrachtigen in de eerstvolgende raadsvergadering:
 - Stedin Rapport Langetermijnfinanciering 31032021 (Bijlage 11),
 - Samenvatting rapport Rothschild & Co (Bijlage 15),
 - Samenvatting rapport Capitium (Bijlage 16),
3. De geheimhouding te laten voortduren tot 1 januari 2027.

burgemeester en wethouders van Uithoorn,

de secretaris,

de burgemeester,

mevr. drs. M.C. Wegewijs

dhr. P.J. Heiliegers